Espoo-Kirkkonummi Espoo-Ämmässuo-Kolmiranta 110 kV voimajohtolinjaus-vaihtoehtojen 1 ja 5 muinaisjäännösinventointi 2016

Timo Jussila

MIKROLIITTI Oy
PIENI TEHOKAS TERÄVÄ
ARKEOLOGISET TUTKIMUKSET
TAIDOLLA VUODESTA 1988

Tilaaja: Ramboll

Sisältö

Perustiedot **2**
Inventointi **3**
Hankkeen vaikutus muinaisjäännöksiin **5**
Karttalähteet **8**
Kartat **9**
Uudet muinaisjäännökset **15**
1 ESPOO KALKUTU NW 15
2 ESPOO HJERPBACKA TORP 18
3 KIRKKONUMMI LAITAMAA 20

Kansikuva: Ve 1 linjauksen eteläpäätä. Linjaus sijaitsee kuvan oikeassa laidassa, olemassa olevan voimajohtolinjan eteläpuolella. Etualalla pellossa Erkullan kivikautinen asuinpaikka, taustalla vasemmalla linjan eteläinen päätepiste, Espoon sähköasema. Itään.

Perustiedot

Alue: Voimajohtolinjavaihtoehdot 1 ja 5 Espoon sähköaseman (Halujärvi), Ämmässuon ja Kirkkonummen Kolmirannan välillä.

Tarkoitus: Selvittää sijaitseeko suunniteltujen, uusien voimajohtolinojen alueella ja liepeillä kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita kulttuurihistoriallisia, suojeltavaksi katsottavia jäännöksiä.

Työaika: maastotyö 10-12.6.2016.

Kustantaja: Ramboll Finland Oy

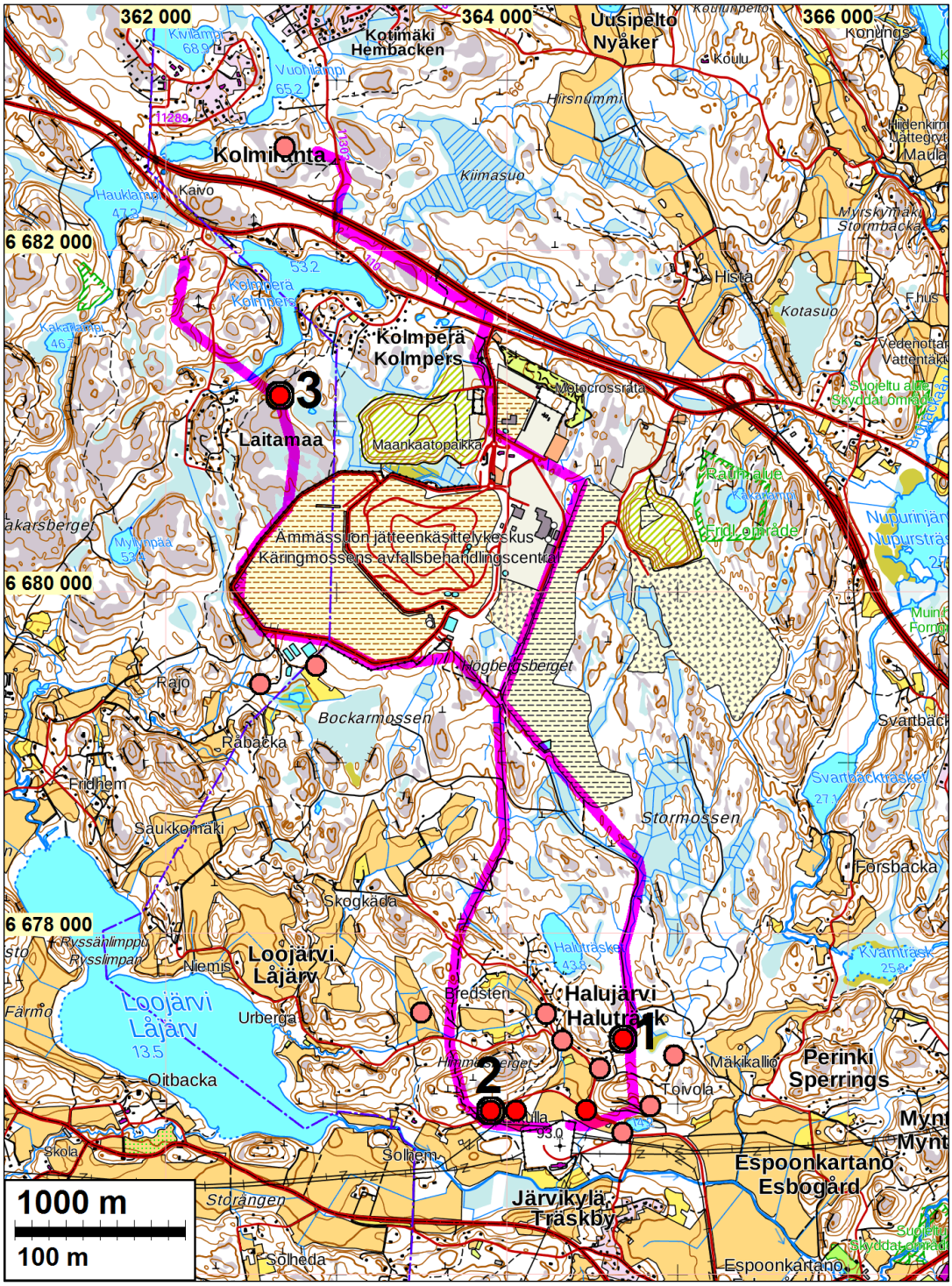
Tekijät: Mikroliitti Oy, Timo Jussila.

Aiemmat tutkimukset: Espoo Högberget, Jussila inventointi 2014. Kolmperässä: Rostedt inv 2007. Ämmässuon eteläpuolella ja Mankinjoen välisellä alueella lukuisia tarkastuksia ja inventointeja eri aikoina.

Tulokset: Suunniteltujen voimajohtolinjojen läheisyydestä tunnetaan useita muinaisjäännöksiä linjojen eteläpäässä, Halujärven alueella. Lähimmät muinaisjäännökset ovat kaksi kivikautista asuinpaikkaa, Erkulla (mjrek 49010025) ja Järtbacka lounainen (49010023), sekä uusi muinaisjäännös Hjerpbacka torp (raportin kohde nro 2). Nykyisen rajauksen sekä topografisin perustein Erkulla muinaisjäännös ei suunnitellulle linjalle (VE1) ulotu, ei myöskään uusi muinaisjäännös Hjerpbacka torp. Maastohavaintojen – nyt tehtyjen ja aiempien – perusteella Järtbacka lounainen ei ulotu VE5 linjaukselle. Kirkkonummen puolella havaittiin suunnitellun linjausvaihtoehto 1:n vierestä ns. rakkakuoppia (raportin kohde nro 3). Muualla linjan kohdalla tai välittömästi sen vieressä ei ole muinaisjäännöksiä.

Inventoinnissa havaittiin kolme uutta muinaisjäännöstä: rakkakuoppia ja kaksi hist ajan asuinpaikkaa.

Selityksiä: Koordinaatit ja kartat ovat ETRS-TM35FIN koordinaatistossa ellei muuta mainittu. Maastokartat Maanmittauslaitoksen maastotietokannasta kesäkuussa v. 2016. Muinaisjäännösrekisteri on tarkastettu 8.6.2016. Valokuvia ei ole talletettu mihinkään viralliseen arkistoon eikä niillä ole mitään kokoelmatunnusta. Valokuvat digitaalisia. Valokuvat ovat tallessa Mikroliitti Oy:n serverillä.

Inventoidut voimajohtolinjat VE1 (läntinen) ja VE5 (itäinen) sinipunaisella. Niiden läheiset muinaisjäännökset punaisin palloin. Kirkkaan punaiset pallot tässä raportissa kuvattuja kohteita.

Inventointi

TLT Engineering Oy suunnittelee Caruna Oy:n toimeksiannosta uutta 110 kV voimajohtolinjaa Espoon sähköaseman (Halujärvellä), Ämmässuon ja Kirkkonummen Kolmijärven välille. Hankkeen YVA-konsultti Ramboll Finland Oy tilasi linjausvaihtoehtojen VE1 ja VE5 muinaisjäännösinventoinnin Mikroliitti Oy:ltä. Inventoinnin maastotyön teki Timo Jussila 10.-12.6.2016 työn kannalta hyvissä olosuhteissa.

Suunnitellut voimajohtolinjat kulkevat Halujärven eteläpuolelta, Espoon sähköasemalta Ämmässuon eteläpuolelle. Vaihtoehto 1 kulkee sähköasemalta länteen ja pohjoiseen Halujärven länsipuolelta ja vaihtoehto 5 sähköasemalta itään ja pohjoiseen Halujärven itäpuolelta. Vaihtoehto 1 kiertää Ämmässuon länsipuolelta Kolmperäjärven länsipuolelle ja vaihtoehto 5 Ämmässuon itäosan halki Kolmperäjärven pohjoispuolelle.

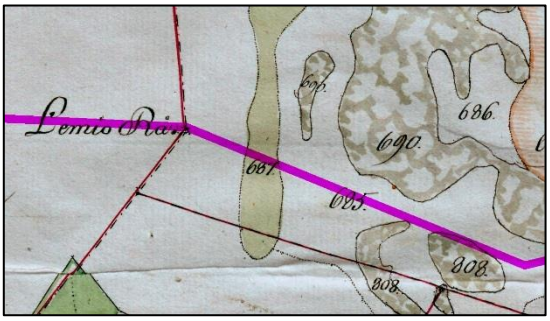
Voimajohtolinjat kulkevat maastoissa jotka sijoittuvat 20 - 70 m korkeustasoille. Rantasidonnaisia, esihistoriallisia muinaisjäännöksiä kivikauden lopulta varhaismesoliittiselle kivikaudelle voi alueelta löytää 20-65 m korkeustasojen väliseltä alueelta. Alueella voi myös sijaita nuorakeraamisia asuinpaikkoja. Linja-alueen Espoon puoleinen osa on aikoinaan kuulunut Espoonkartanon (Esbogårds samfällighet) maihin ja Halujärven ja Mankinjoen välillä on ollut asutusta – torppia – jo viimeistään 1700-luvulla. Lähimmät keski-ajalta peräisin olevat kylätontit, Järvikylä ja Espoonkartano (Esboby), Järvikylä (Träskby) ja Sperrings sijoittuvat etäälle linjoista, lähimmillään yli 400 m etäisyydelle. Viitteitä varhaisemmasta maanviljelyasutuksesta ei alueella ole havaittu.

Inventoinnin valmisteluvaiheessa käytiin läpi aluetta kuvaavia vanhoja karttoja 1700-luvun lopulta alkaen 1960-luvulle (ks. luku Karttalähteet). Vuoden 1832 isojakokartalta tarkastettiin linjalle ja sen läheisyyteen sijoittuvat, arkeologisesti mahdollisesti mielenkiintoiset merkinnät, kuten rajamerkit ja talot.

Alueen pohjoisosa, Halujärven pohjoispuolen tasalta pohjoiseen on ollut vanhojen karttojen perusteella historiallisella ajalla asumatonta takamaata. Maasto on tuolla alueella kallioista, soista, kivikkoista ja monin paikoin jyrkkäpiirteistä ja siten huonosti alkeelliseen viljelyyn soveltuvaa. Kirkkonummen puolella, Kolmperä-järven lounaispään länsipuolelle on 1840-luvun pitäjänkartassa merkitty kaski-alue. Linjavaihtoehto 1 kulkee alueen yli. Mitään kaskiraunioita tms viitteitä kaskesta en alueella havainnut.

Ote Kirkkonummen pitäjänkartasta 1840-luvulta.

Ote v. 1832 kartasta

V. 1832 kartalle on linjavaihtoehto 1:n alle, Kirkkonummen ja Espoon rajalle merkitty rajapiste: ”Lemio Rå.” Mahdollisesti paikalla ollut vanha rajamerkki on kuitenkin hävinnyt. Kyseinen alue on Ämmässuon kaatopaikka-alueella ja maaperä paikalla on kuorittu ja maasto täysin ”myllätty”.

Maanmittauslaitoksen laserkeilausaineistosta laadittiin linjojen aluetta kuvaava maastomalli, josta pyrittiin paikantamaan linjojen kohdalle osuvia, arkeologisesti mahdollisesti mielenkiintoisia maarakenteita. Mitään erityisen mielenkiintoista ei maastomallissa kuitenkaan havaittu ja erilaiset kuopat ja kasat osoittautuivat maastossa tarkastettuna (odotetusti) nykyaikaisiksi tai luontaisiksi.

Vaihtoehtoista linjaa 1 ja 5 en nyt katsonut maastossa siltä osin kuin sen alueen tarkastin v. 2014 Högbergetin alueen inventoinnissa (Högbergsbergetistä etelään Fagerängin pohjoispään tasalle VE1 ja Slätmossenin eteläpään tasalle VE5). Vaihtoehtoista linjausta 5 en tarkastanut maastossa missä se kulki Ämmässuon täytemaa-alueella ja kaatopaikan alueella maantien 110

eteläpuolella. Muutoin kävin linjat maastossa läpi kattavasti. Erityistä huomiota kiinnitin maastoihin linjojen eteläpäässä, missä lähialueella on lukuisia muinaisjäännöksiä. Läheisten tunnettujen kohteiden ja linjojen välistä maasto tutkin ja arvioin sillä silmällä, voisiko tunnettu muinaisjäännös ulottua suunnitellulle voimajohtolinjalle. Erikseen tarkastelin Erkkullan kivikautisen asuinpaikan eteläpuolta missä linjavaihtoehto 1 kulkee lähellä sen muinaisjäännösrajauksen eteläreunaa. Linjavaihtoehto 5 kulkee kahden pellossa sijaitsevan kivikautisen asuinpaikan välistä ja varsin läheltä Järpbacka eteläinen asuinpaikan muinaisjäännösrajausta. En havainnut kuitenkaan linjan kohdalla näissä paikoissa mitään muinaisjäännökseen viittaavaa. Järpbackan mäen etelärinteet ovat täysin pois kaivettuja ja ns. tuhottua maastoa. Mäen pohjoisrinteellä sen sijaan on hyvää maastoa kivikautiselle asuinpaikalle. Tein sinne lukuisia koekuoppia suunnitellun linjan (VE5) kohdalle ja liepeille, mutta en saanut mitään havaintoja esihistoriasta. Kohtalaista maastoa kivikautiselle asuinpaikalle on myös Fagerängin itäpuolella (VE 1), mutta siellä en nyt, kuten en myöskään v. 2014 havainnut koekuopituksessa mitään mainittavaa. Kolmperä-järven lounaispuolella on kohtalaisen sopivaa maastoa kivikautiselle asuinpaikalle. Siellä metsä oli hakattu ja maaperä laikutettu ja traktoriurainen – en havainnut alueella merkkejä esihistoriasta. Muutoin voimajohtolinjoille ei osunut erityisen hyvää ja esihistoriallisille asuinpaikoille soveliasta maastoa.

Kalkutujärven länsipuolella havaitsin suunnitellun linjan länsipuolella kivikellarin ja rakennuksen pohjan jäänteet. Ne määritin muinaisjäännöksiksi (kohde 1). Espoon sähköaseman länsipuolella totesin vanhan Hjerpbackan torpan (v. 1919 lähtien Erkullan talo) tonttimaan mahdollisesti varsin hyvin arkeologisessa mielessä säilyneeksi ja siten muinaisjäännökseksi (kohde 2). Kirkkonummen puolella havaitsin pienessä pirunpellossa ns. rakkakuoppia, jotka totesin muinaisjäännökseksi (kohde 3).

<u>Hankkeen vaikutus muinaisjäännöksiin</u>

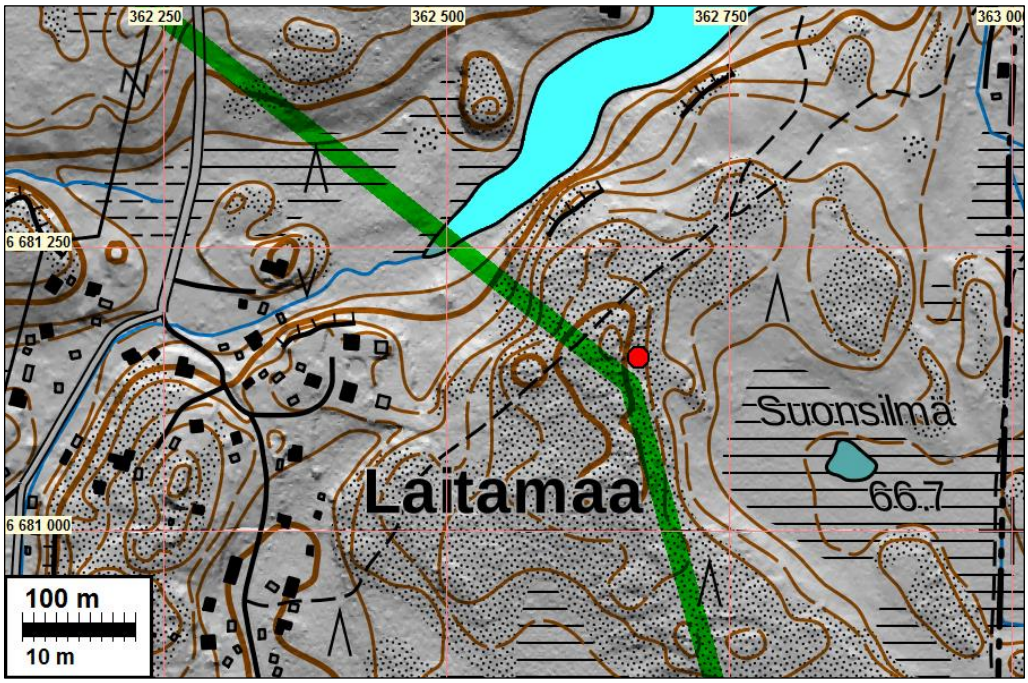
Arkeologinen ja muinaisjäännösinventointi on tehty vaihtoehtolinjauksilla 1 ja 5. Linjat on inventoitu maastossa lähes kattavasti niiltä osin kun ne kulkevat rakentamattomassa maastossa. Arkisto- ja karttainventointi (laserkeilausaineisto, vanhat kartat) on tehty kummastakin linjasta täysin kattavasti.

Kummankaan vaihtoehtoisen linjauksen 1 ja 5 kohdalle ei sijoitu kiinteää muinaisjäännöstä tai muuta suojeltavaksi katsottavaa kulttuurihistoriallista jäännöstä. Viidessä kohdin muinaisjäännös sijoittuu kuitenkin varsin lähelle suunniteltua linjausta, alle 40 m etäisyydelle. Kolme näistä on inventoinnissa havaittuja, uusia muinaisjäännöksiä, kaksi aiemmin tunnettua.

Yleisesti voi todeta, että kumpikin vaihtoehto olisi muinaisjäännösten puolesta toteutettavissa ilman, ainakaan laajempia, jatkotutkimuksia (mistä päättää Museovirasto, tämä on inventoijan arvio), mutta neljässä kohdin on oltava rakennusvaiheessa varovainen ja tarkka, niin että muinaisjäännöksiin ei vahingossa kajota.

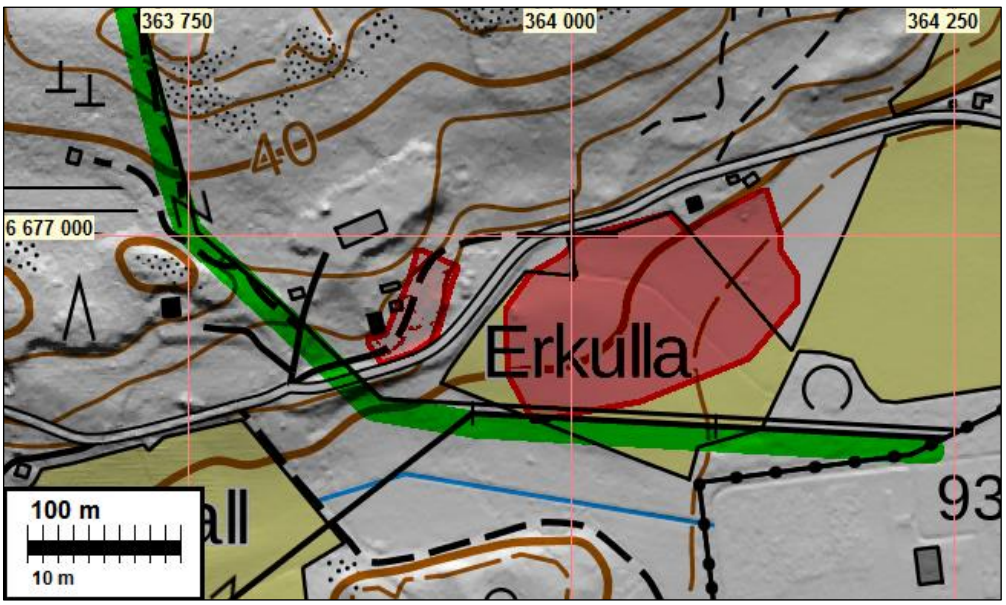
VE 2

Pohjoisosassa, Kirkkonummen Laitamaalla, Ämmässuon luoteispuolella, kallioalueella on pienessä pirunpellossa (mukulakivikko kallion päällä) ns. rakkakuopparyhmä (kolme kuoppaa) suppealla alalla. N 6681153 E 362670. Raportin kohde nro 3. Suunnitellun linjan taitekohta sijaitsee siitä n 18 m etelään, kuitenkin muinaisjäännösalueen ulkopuolella n. 15 m.

Rakkakuopparyhmä punaisella pallolla.

Linjauksen VE2 eteläosassa, sähköaseman länsipuolella on tunnettu kivikautinen asuinpaikka Erkulla 1 (muinasj rekisteri 49010025). Muinaisjäännösrajaus on etelämpänä kuin varsinainen muinaisjäännös (ns. suoja-alue siinä). Muinaisjäännös ei ulotu olemassa olevalle voimajohtolinjalle. Topografian perusteella muinaisjäännöksen etelärajan eteläpuolella tuskin voisi asuinpaikkaa olla – maasto on jo alavaa ja kosteaa loivan rinteen juurella. Jos uusi linjaus rakennetaan olemassa olevan linjan eteläpuolelle, mitään ongelmia ei muinaisjäännöksestä synny.

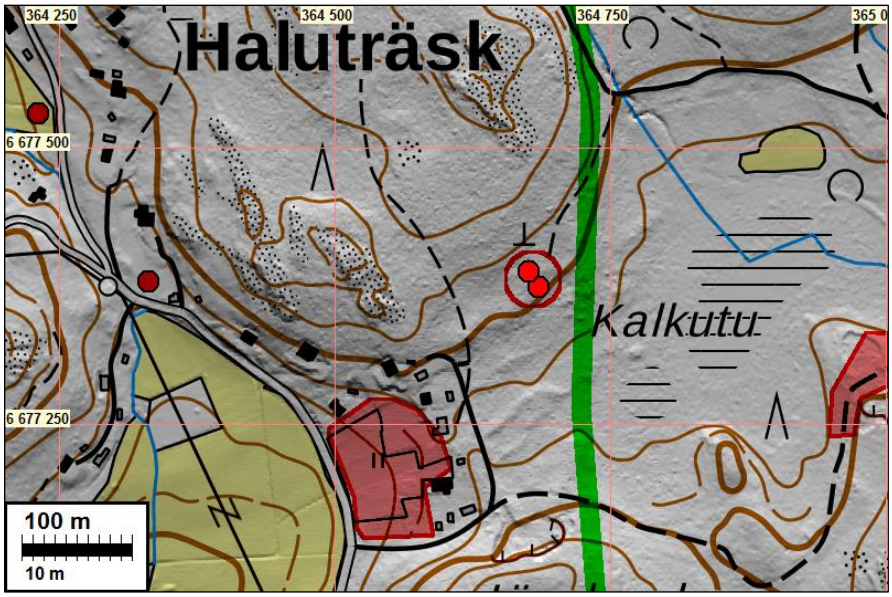

Kivikautinen asuinpaikka Erkulla punainen alue pellolla. Sen länsipuolella uusi kohde Hjärpbackan torppa

Kivikautisen asuinpaikan länsipuolella, tien pohjoispuolella on uusi kohde Hjerpbackan torppa, historiallisen ajan talotontti (raportin kohde 2). Mikäli uusi linja rakennetaan olemassa olevan linjan länsi-lounaispuolelle, kuten on suunniteltu, ei sillä ole mitään vaikutusta muinaisjäännökseen. Maastohavaintojen perusteella mitään torppaan liittyviä vanhoja rakenteita tms. tuskin on ulottunut ja säilynyt suunnitellun linjan kohdalla.

VE5

Halujärven kaakkoispuolella, entisen Kalkutu –järven luoteispuolella on uusi muinaisjäännös ”Kalkutu NW”, historiallisen ajan torpanpaikka (raportin kohde 1). Suunniteltu voimajohtolinja kulkee n. 30-40 m sen itäpuolelta. Voimajohtolinja ei kuitenkaan uhkaa muinaisjäännöstä, etäisyys siihen on riittävä.

Kalkutu 2 muinaisjäännös merkitty kahdella punaisella pallolla ja avoympyrällä (kellari ja rakennuksen perusta)

Aivan linjan eteläpäässä, sähköaseman itäpuolella, linja kulkee läheltä kivikautista asuinpaikkaa ”Järpbacka lounainen”, vain n. 15 m etäisyydellä muinaisjäännöksen kaakkoisrajasta. Tällä kohden kyseinen kaakkoisraja on jo paikalla olevan muinaisrantatörmän alapuolella ja ”teoreettinen”, todellinen muinaisjäännös on topografian ja maaston perusteella arvioituna ainakin n. 30 m etäisyydellä linjasta. Linjan kohdalla pellossa ei nyt inventoinnissa havaittu mitään merkkejä muinaisjäännöksestä. Pelto oli paikalla käytäessä heinittynyt, mutta avointa pintaa oli kuitenkin melko hyvin näkyvissä ja tarkasteltavissa. Tein peltoon myös muutamia koekuoppia. Kyseistä peltoa on melko varmasti tarkasteltu aiemmin paremmissa olosuhteissa, silloin kuin läheiset kivikautiset asuinpaikat on löydetty ja niitä myöhemmin tarkastettu. Mitään muinaisjäännökseen viittaavaa ei nyt eikä aiemmin linjan kohdalla ole havaittu tällä kohdin.

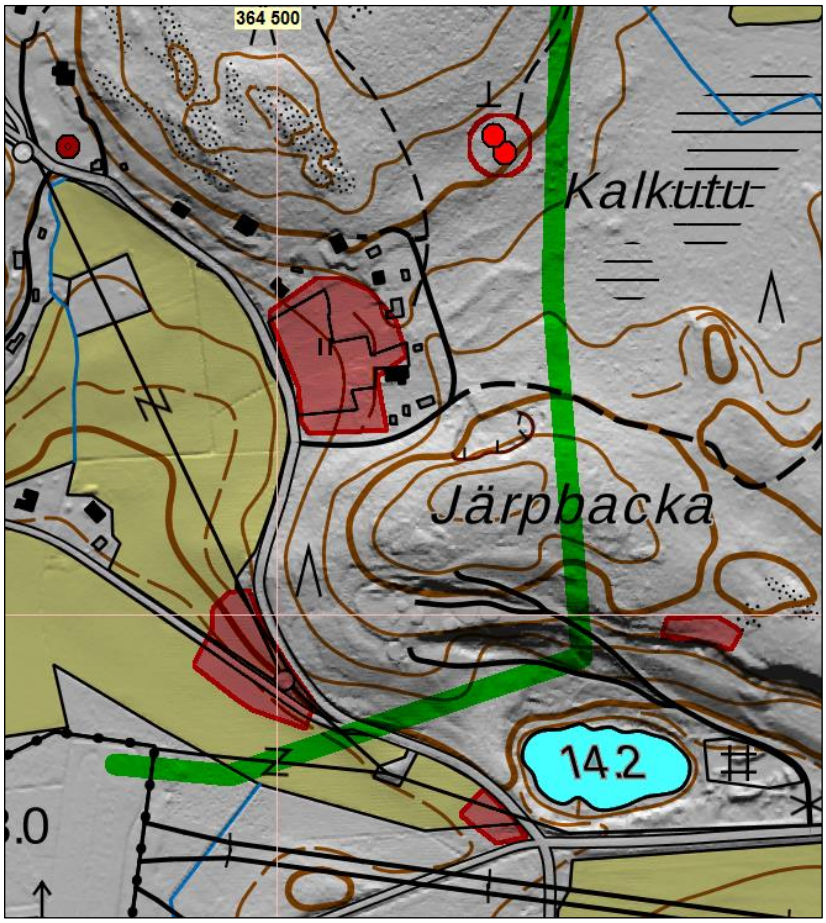

Länteen suunnitellun linjan itäpuolelta. Kivikautinen asuinpaikka heti tien mutkan ta-

Linjan rakentaminen ei uhkaa muinaisjäännöstä. Jos kuitenkin muinaisjäännöksen tasalle, tien lounaispuolelle, lähellä teitä olevalle muinaisrantatörmälle joudutaan tai aiotaan rakentaa voimajohtopylväs (tai kaivaa maakaapeli) saattaa olla mahdollista että jonkinlaista varmistavaa jatkotutkimusta tai rakennuksen aikaista arkeologista valvontaa saatetaan tulla sillä kohdin vaatimaan (vain tien eteläpuolella

pohjoispuoli on täysin kaivettua maastoa).

Muut linjan eteläpään alueen muinaisjäännökset eivät ulotu lähelle suunniteltua linjausta, mikä varmistettiin tässä inventoinnissa maastoa niiden ja linjan välillä tarkastelemalla.

Tekstissä mainittu Järpbacka lounainen muinaisjäännös on punainen alue alhaalla oikealla, heti vihreällä merkityn linjan pohjois-luoteispuolella. Alueen muinaisjäännökset punaisella.

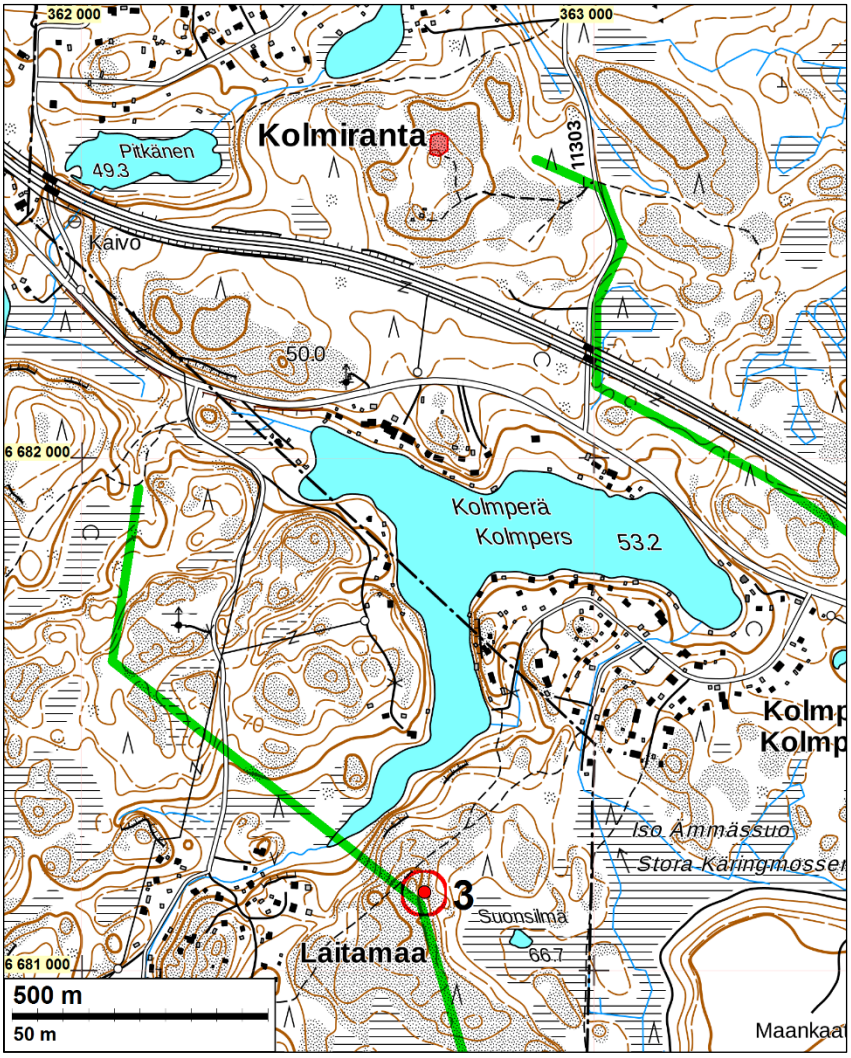
28.8.2016

Timo Jussila

Karttalähteet

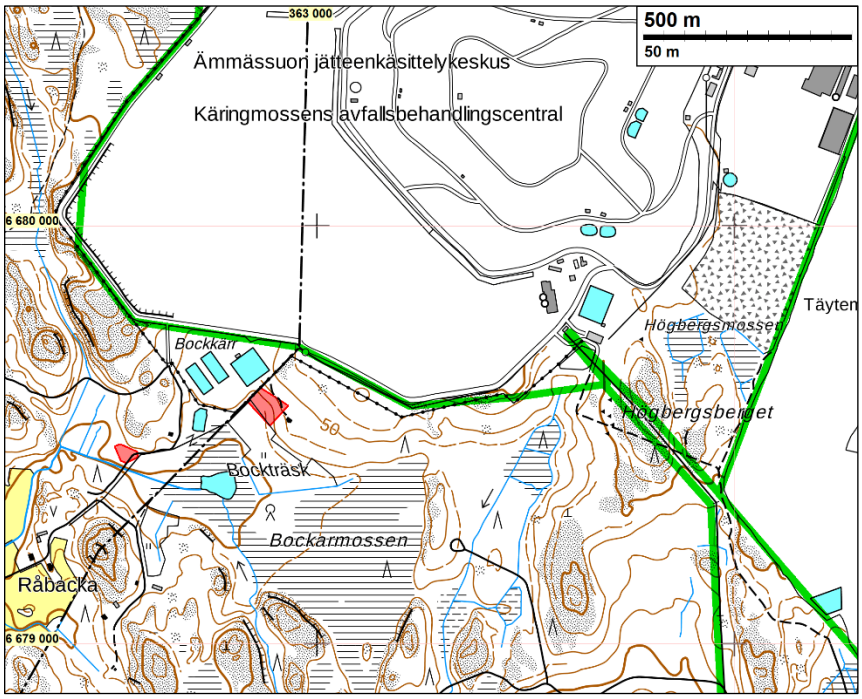
Harju, Sakari 2012. Kuninkaan kartasto Etelä-Suomesta 1776–1805. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia (osa 1373)
B7:9, Esbogård, Karta öfver egorne 1-9, v. 1832 (Kansallisarkiston digitaaliarkisto)
Espoon ja Kirkkonummen pitäjänkartta 1840-luvulta (Kansallisarkiston digitaaliarkisto)
Senaatinkartta VII 27 ja 28, 1871 (Kansallisarkiston digitaaliarkisto)
Esbogård RN:o 1 / 50-58 styckning, v. 1921 (1919) (Kansallisarkiston digitaaliarkisto)
Topografinen kartta 1:20000, v. 1945 (Mml Vanhat painetut kartat –sivusto)
Peruskartta v. 1958 ja v. 1961 (Mml Vanhat painetut kartat –sivusto)

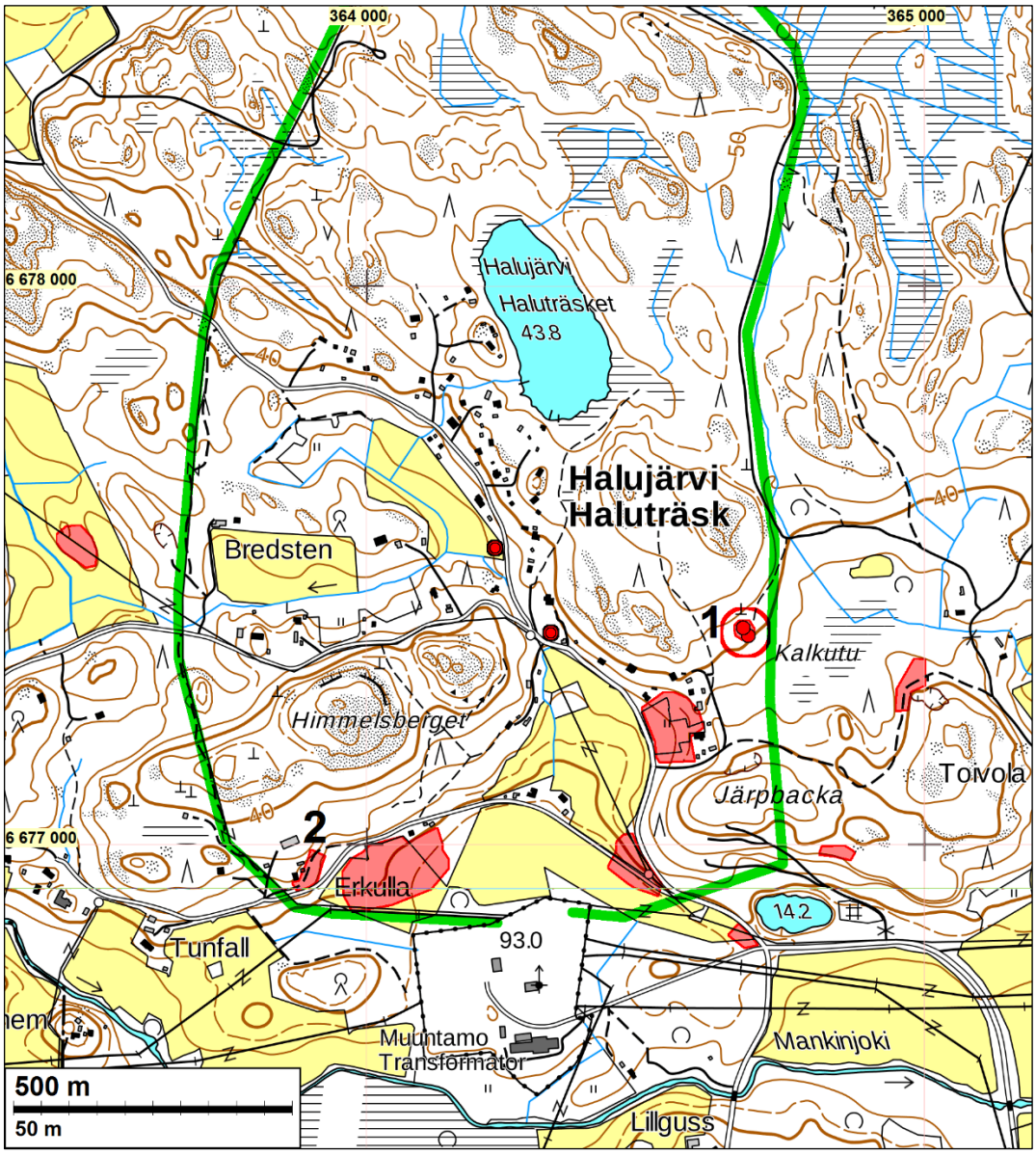
Kartat

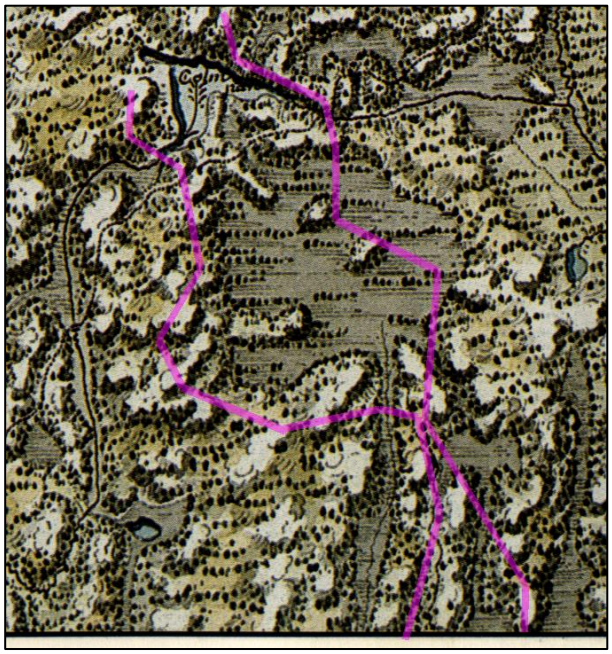
Pohjoisosa VE1 lounaassa, VE 5 kaakossa.
Suunnitellut voimajohtolinja vihreällä. Muinaisjäännökset punaisella.

Keskiosa

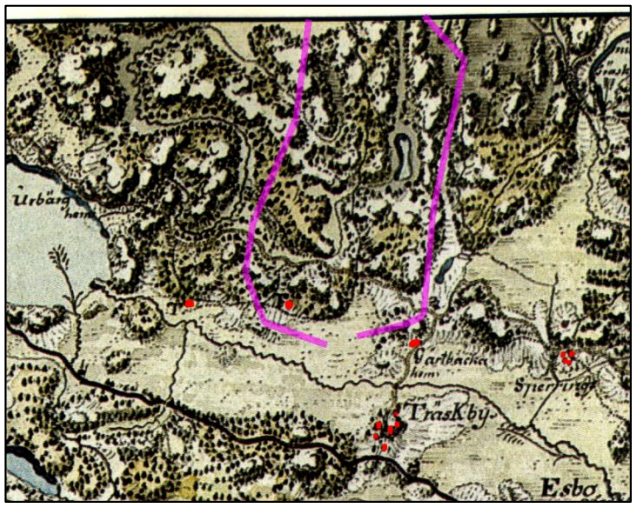

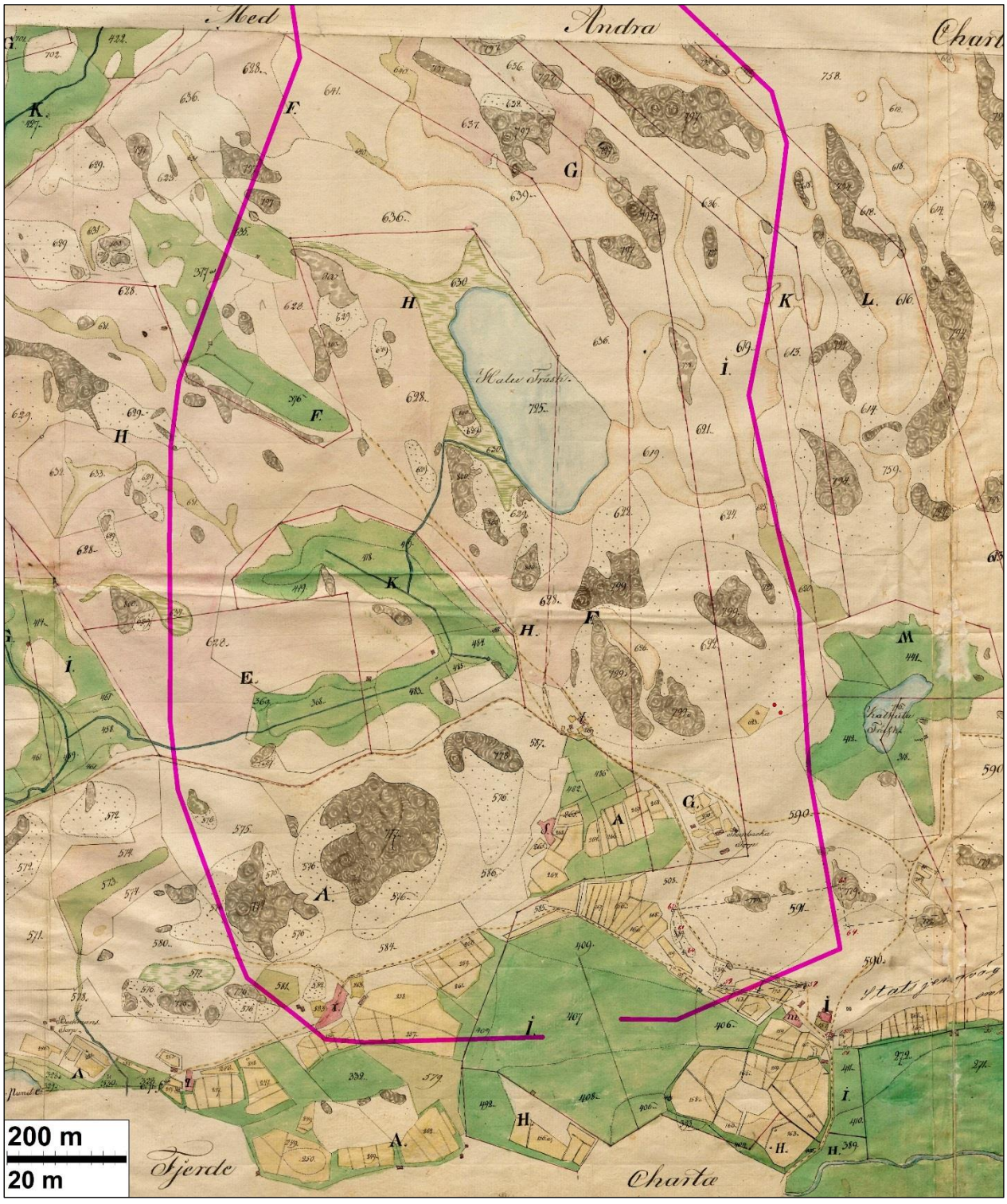

Eteläosa VE1 lännessä, VE 5 idässä.

Ote ns. Kuninkaankartastosta v. 1796-1804. Päälle on piirretty voimajohtolinjat sinipunaisella.

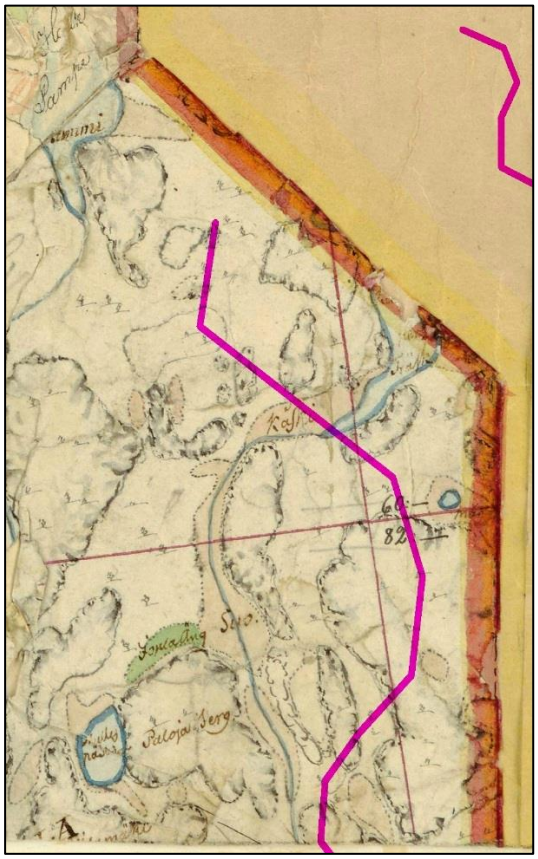

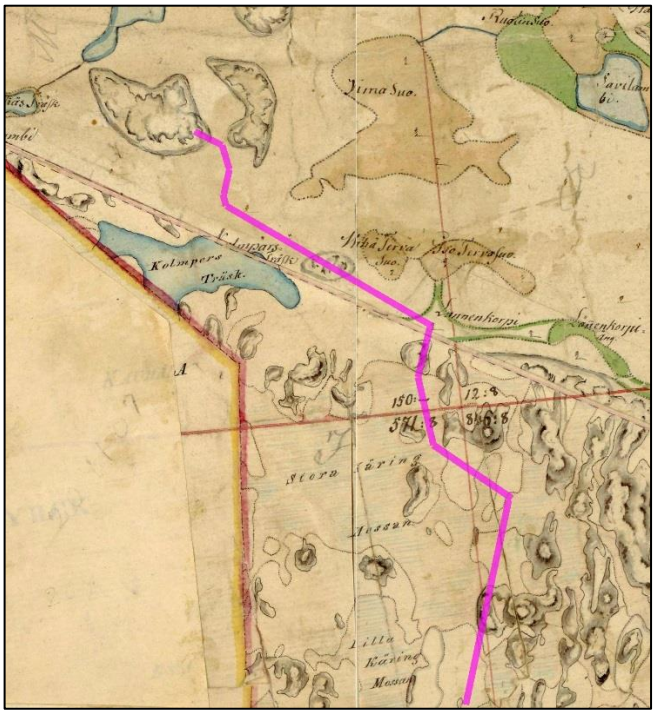
Ote isojakokartasta v. 1832.
Päälle on piirretty voimajohtolinjat sinipunaisella.

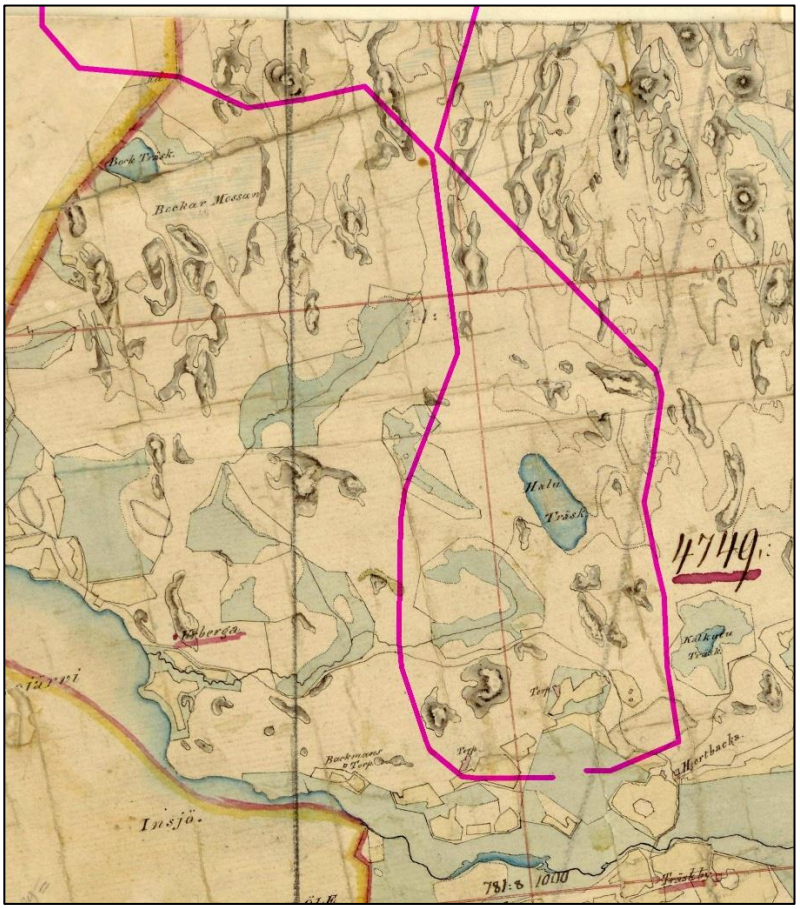

Ote isojakokartasta v. 1832. Ämmässuon kohdalta ja heti sen eteläpuolelta

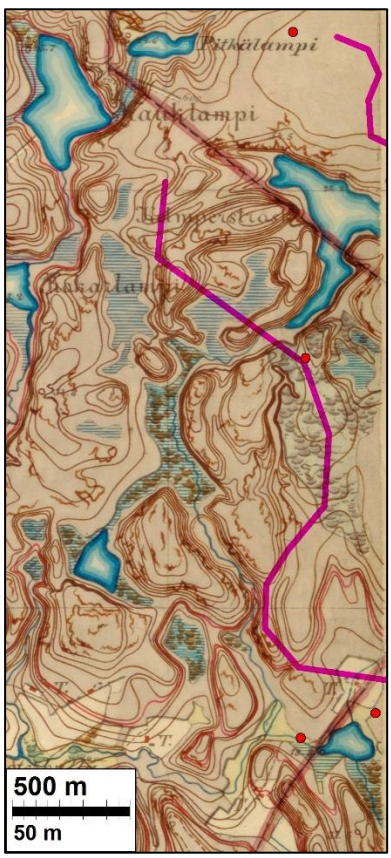
Otteet Kirkkonummen (vas) ja Espoon pitäjänkartoista 1840 luvulta. Päälle on piirretty voimajohtolinjat sinipunaisella.

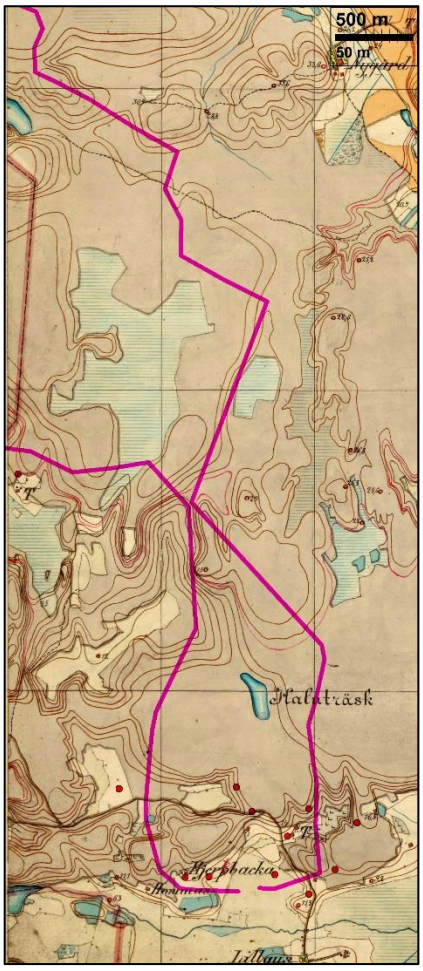

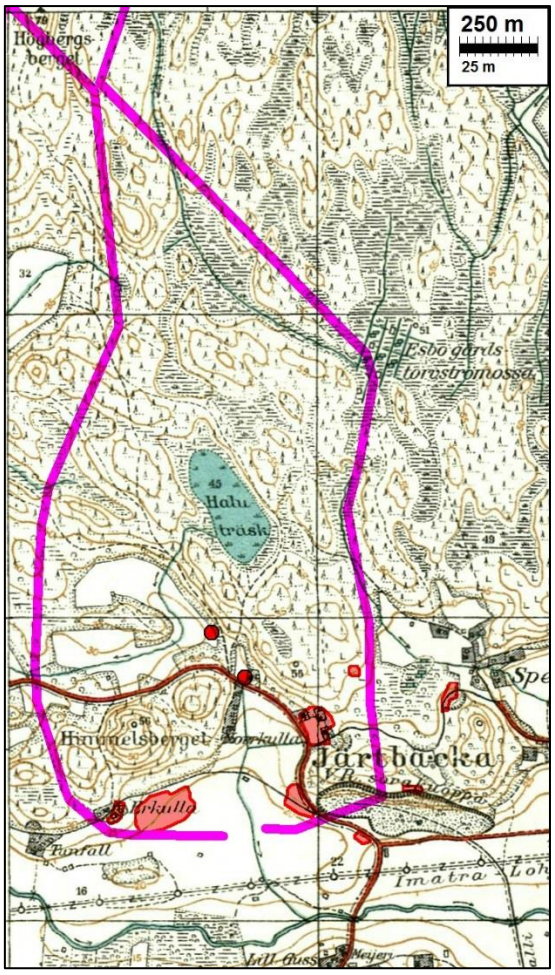
Ote Espoon pitäjänkartasta 1840 luvulta

Otteet senaatinkartasta v 1893.

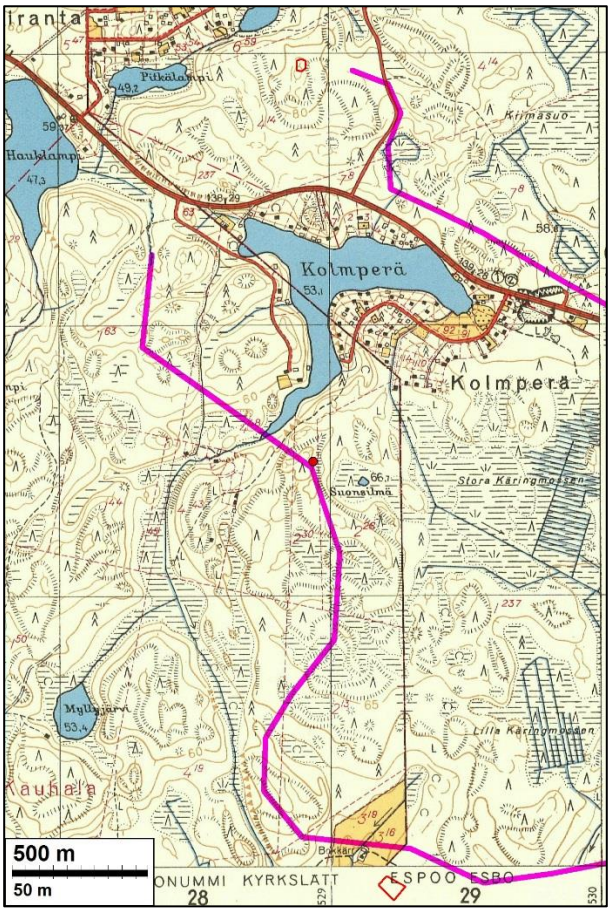
Muinaisjäännökset piirretty päälle punaisin palloin.

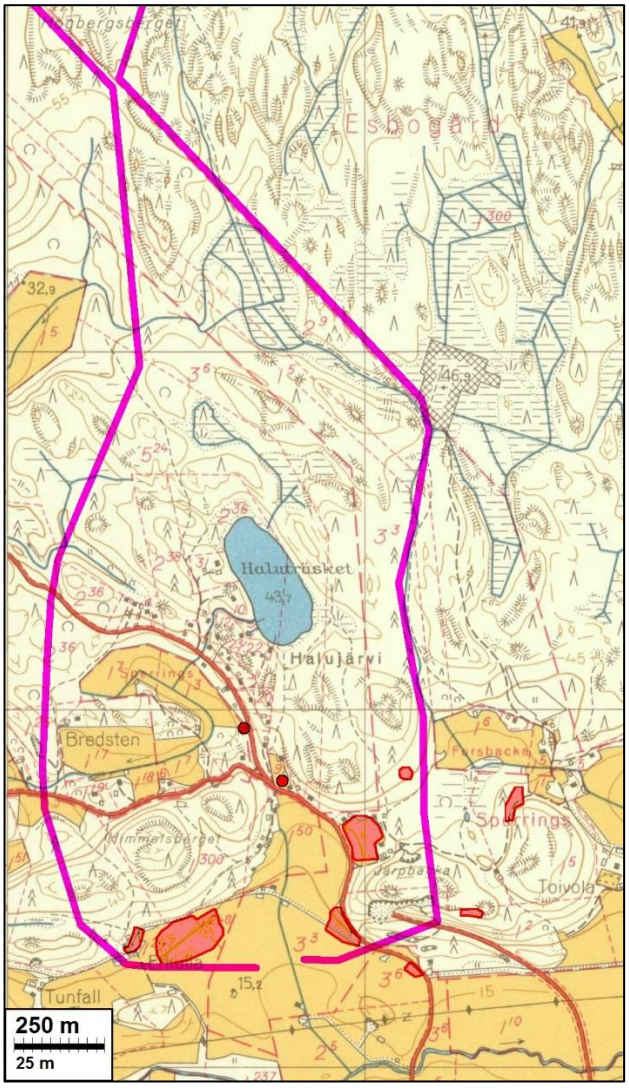

Vasemmalla: ote topografikartasta v. 1945.

Voimajohtolinjat on piirretty päälle sini-punaisella ja muinaisjäännökset punaisella

Alla vasemmalla ote peruskartasta v. 1958 ja alla oikealla ote peruskartasta v. 1961

Uudet muinaisjäännökset

1 ESPOO KALKUTU NW

Mjtunnus: uusi kohde
Rauh.lk: kiinteä muinaisjäännös
Ajoitus: historiallinen
Laji: asuinpaikka: torppa

Koordin: N: 6677 388 E: 364 676 Z: 43 ±1 m
X: 6677 826 Y: 2531 113
P: 6680 192 I: 3364 791

Tutkijat: Jussila T 2016 inventointi

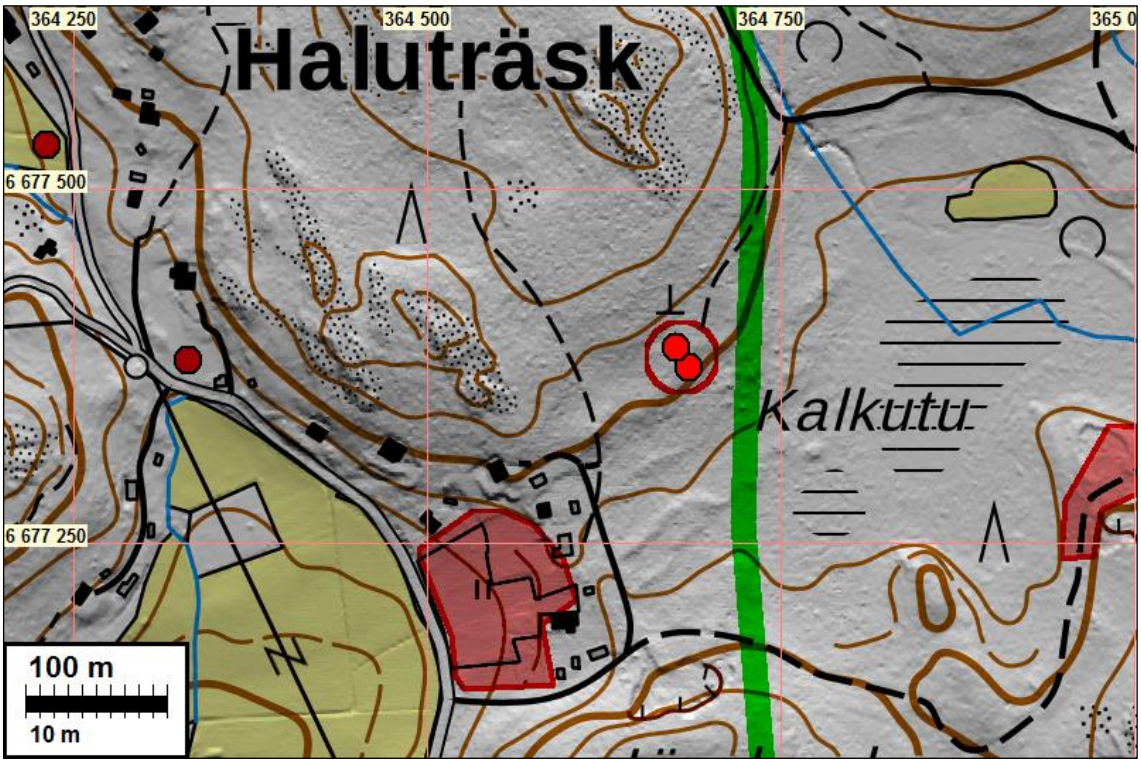
Sijainti: Paikka sijaitsee Espoon vanhasta kirkosta 5,2 km länteen, Halujärven kaakkois-puolella 480 m., kuivuneen Kalkutu-järven luoteispuolella

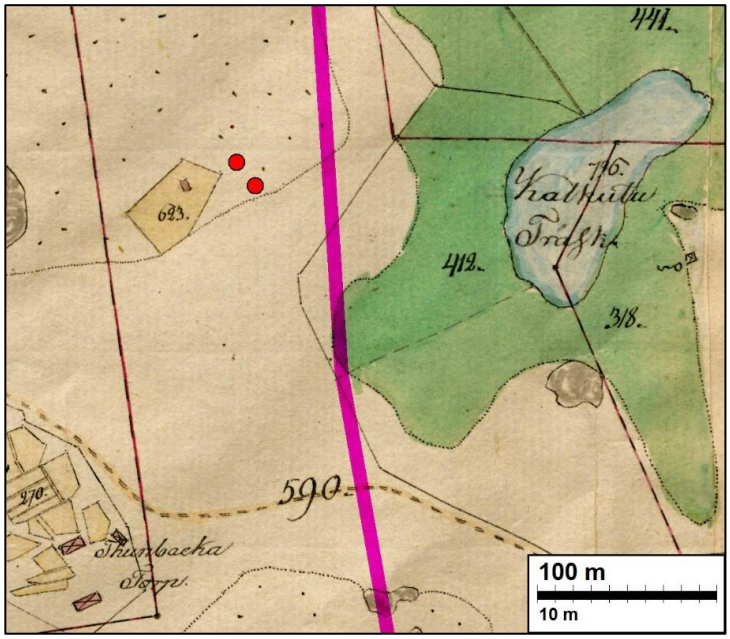
Huomiot: Kalkutujärven luoteispuolella, laajan mäen kaakkoisrinteessä olevalla tasanteella on rakennuksen pohja, jossa kiukaan raunio. Kivijalan koko on n. 4 x 6 m ja kiuas keskellä, pohjoislaidalla. Rakennuksen perusta on sammaloitunut. Sen lähialueen metsä on harvempaa mutta mitään muita merkkejä tai modernimpaa jätettä ei paikalla ole, ei myöskään puutarhakasvillisuutta. Rakennuksen etelä-kaakkoispuolella on kivetyn kellarin jäännökset (N 6677374 E 364685) joka on puiden peittämänä. Vain kiviseinät jäljellä, puurakenteita ei ole säilynyt. Isojakokartassa v. 1832 on rakennuksenjäänteen länsipuolelle, 32 m etäisyydelle merkitty nimetön ja numeroton talo ja sen ympärille pieni peltolohko. Isojakokartan paikannustarkkuus nykykartoille on hyvä, mutta olisiko siihen piirretty rakennus hieman liian kauas länteen? Rakennuksen länsipuolella oleva raja on edelleen olemassa ja sen mukaan kartan rakennus todellakin olisi havaitusta perustasta lännempänä. Myöhemmissä kartoissa ei alueella ole mitään (pitäjänkartta 1840-luvulta, senaatinkartta 1871, 1945 topografikartta ja peruskartta 1961). Oletan, että kyse on isojakokartalle merkitystä talosta tai siihen liittyvistä rakenteista. Talo olisi siten autioitunut jo ennen 1800-luvun puolta väliä. Jäänteiden säilyneisyysaste voisi viitata samaan ajoitukseen.

Kalkutu-järven nimi on ilmeisesti alun perin ollut Kalankutujärvi, josta lyhentynyt nykyiseen. Edellinen päätellen siitä, että Perniössä on eräällä 1700-luvun isojakokartalla "Kalankutu - jervi" ja sen nykyinen nimi on "Kalkutu järvi".

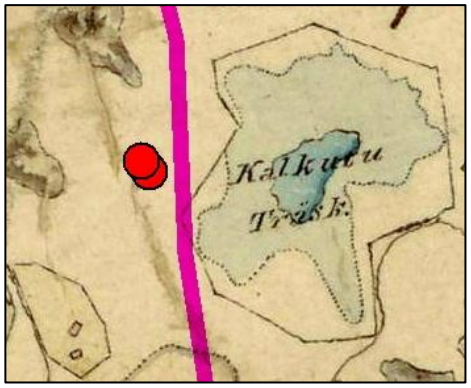
Kiukaanjäännös rakennuksenpohjan pohjois-reunalla

Ote v. 1832 kartasta. Talonpohja ja kellari punasin palloin. Suunniteltu voimajohtolinja sinipunaisella.

Ote 1840-luvun pitäjänkartasta. Paikalla ei ole mitään (päälle piirretty havainnot punaisin palloin)

Kiukaan jäännös, pohjoiseen.

Kivikellarin jäännös

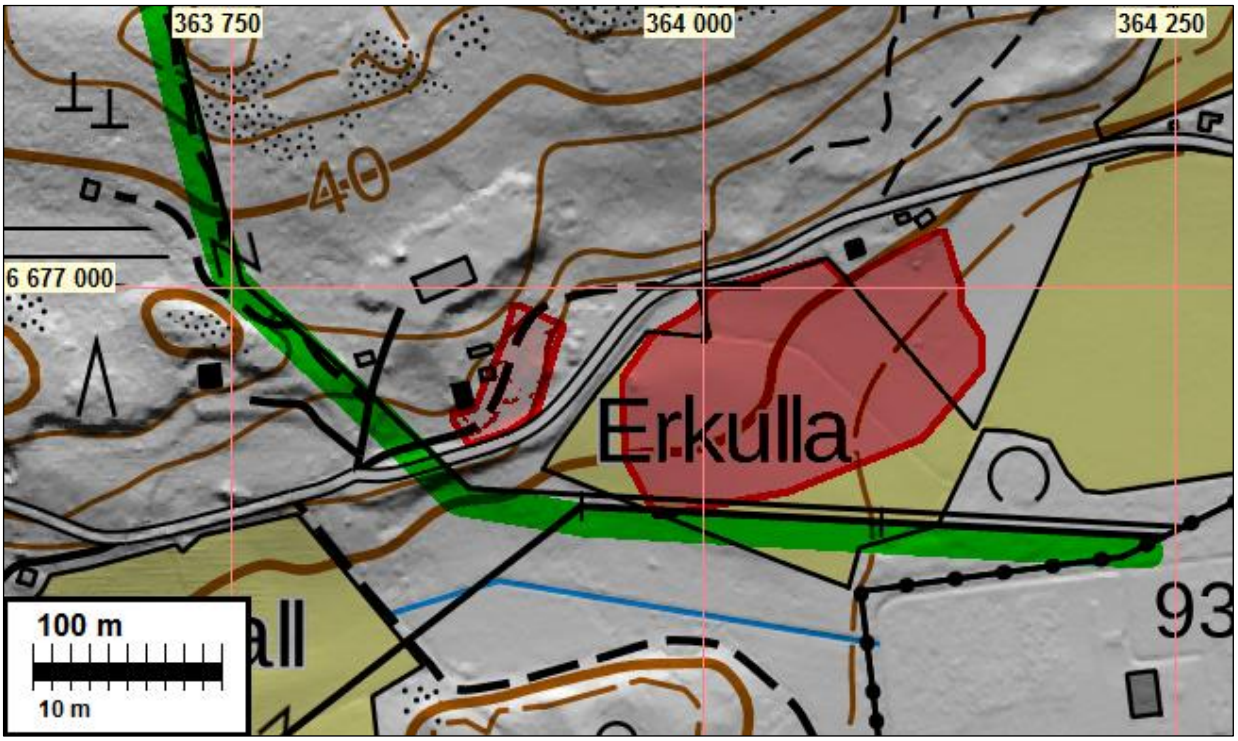
2 ESPOO HJERPBACKA TORP

Mjtunnus: uusi kohde
Rauh.lk: kiinteä muinaisjäännös
Ajoitus: historiallinen
Laji: asuinpaikka: torppa

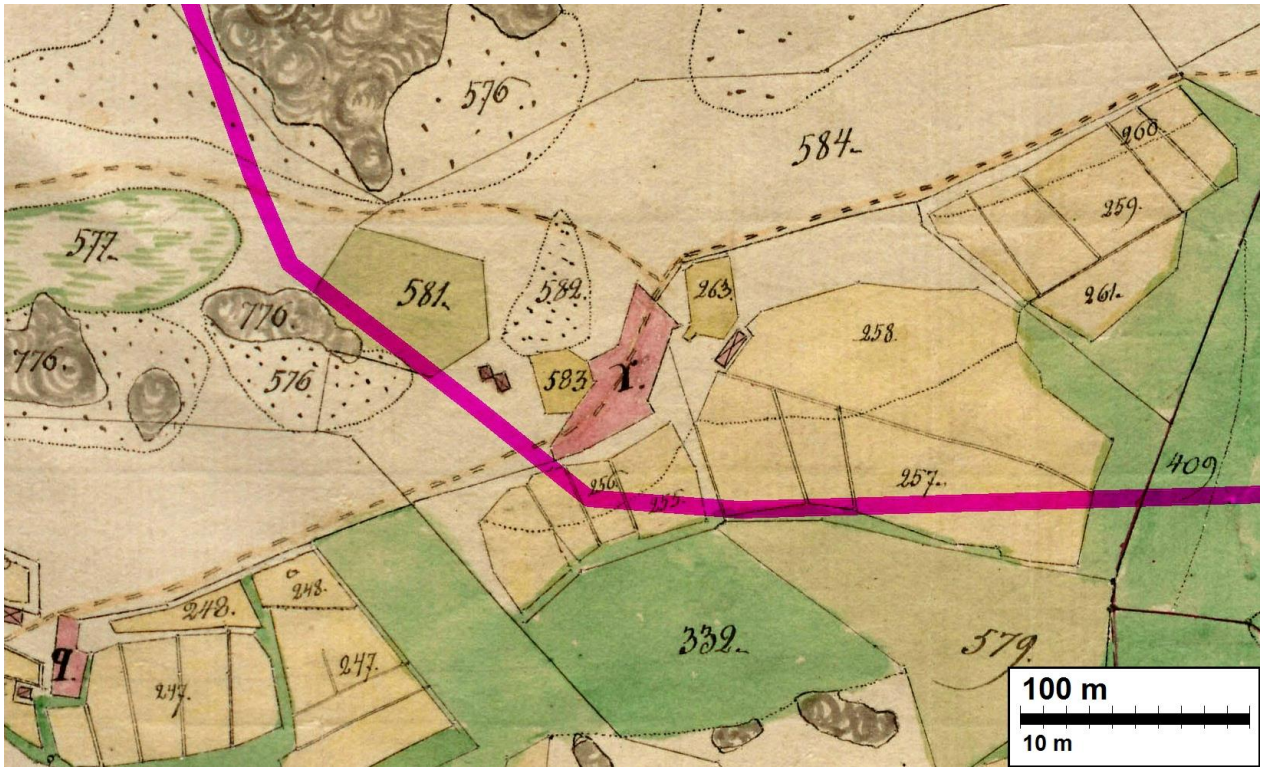
Koordin: N: 6676 951 E: 363 903 Z: 43 ±1 m
X: 6677 355 Y: 2530 361
P: 6679 755 I: 3364 018

Tutkijat: Jussila T 2016 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Espoon vanhasta kirkosta 6,0 km länteen.
Huomiot: Nykyiselle kartalle paikalle on merkitty Erkulla -niminen talo. 1700-luvun lopun ns. kuninkaankartalla paikalla on torppa, samoin 1832 isojakokartalla. V. 1871 senaatinkartalla paikka on nimetty Hjerpbackaksi. Vuonna 1919 torppa on erotettu Erkullan taloksi. Paikalla on nyt asumaton ja rapistuva vanha talo ja pihapiiri. Päärakennuksen länsipuolella pihamaa vaikuttaa siksi koskemattomalta, että siellä voisi olla jäljellä ehjiä kerrostumia vanhemmasta asutuksesta. Tie on alun perin mennyt tonttimaan keskeltä (v. 1832 kartalla) ja vanha tie on pihan läpi kulkevana tienä jäljellä. Nykyiset rakennukset ovat tämän vanhan tien länsireunamilla.

Laaja punainen alue oikealla on Erkullan kivikautinen asuinpaikka. Sen länsipuolella punaisella muinaisjäännökseksi ehdotettu Hjerpbackan torpanpaikka / Erkullan talo.

Ote v. 1832 kartasta. Torpan tonttimaa keskellä punaisella. Päälle on piirretty suunniteltu voimajohtolinja – se on kartalla hieman liian idässä.

Erkulla v. 1919 jakokartalla (kartta v. 1921)

3 KIRKKONUMMI LAITAMAA

Mjtunnus: uusi kohde
Rauh.lk: kiinteä muinaisjäännös
Ajoitus: ajoittamaton
Laji: tunnistamaton: rakkakuoppa

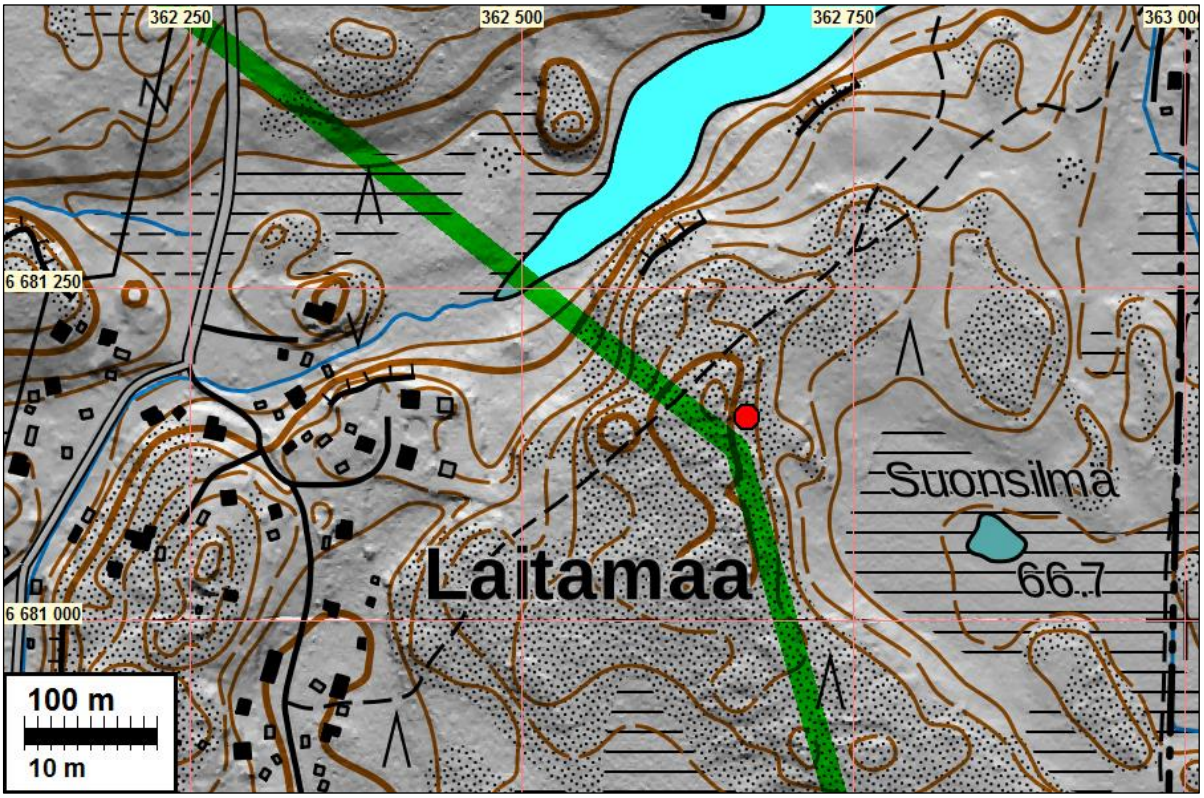
Koordin: N: 6681 153 E: 362 670 Z: 68 ±1 m
X: 6681 497 Y: 2528 938
P: 6683 959 I: 3362 784

Tutkijat: Jussila T 2016 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Kirkkonummen koilliskolkassa, Veikkolan kaakkoispuolella, Kolmperäjärven eteläpään eteläpuolella 170 m ja Espoon rajasta 320 m länteen, kalliolaen itäpuoleisessa pienessä pirunpellossa.

Huomiot: Kalliolaen itäpuolella on loivasti itään laskeva tasanne jossa on n. 30 x 30 m laajuinen pirunpelto (kivikko) Kivikko on osin paljaana osin ohuen sammaleen peitossa. Kivikosssa on kolme ihmistekoista kuoppaa, jonka kaltaisia Pohjanmaalla ja Lapissa kutsutaan rakkakuopiksi. Itäisin kuoppa on n. 40 cm syvä ja jyrkkäseinäinen, kooltaan n. 80 x 70 cm. Luoteisosassa on kallioseinämän kupeessa matala kuoppa, jonka ympärille on tehty kivistä matala valli. Kuoppa on kooltaan n. 1,5 x 70 cm. Eteläisin kuoppa on soikeahko ja matala, kivistä sen ympärille on kasattu matala valli. Se on kooltaan n. 1 x 1 m. Kaikki kuopat ovat noin alle 10 m etäisyydellä toisistaan.

Kuoppien ajoitus ja funktio ovat tuntemattomat. Samantapaisia kuoppia on useissa Uudenmaan rannikon pirunpelloissa, lähin vastaava tästä sijaitsee n. 1,4 km pohjoiseen (mjrek 1000005358).

Rakkakuoppien paikka punaisella pallolla. Suunniteltu voimajohtolinja vihreällä.

Itäisin kuoppa

Kuoppa ja latomus sen ympärillä.

Kallion kupeeseen tehty kuoppa ja latomus. Koillisin rakenne.